

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 квітня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 21/вп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат:

головуючого – Козьякова С.Ю.,
членів Комісії: Василенка А.В., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А.,
Мішина М.І., Патрюка М.В., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С.,
Щотки С.О.,

розглянувши клопотання Генерального прокурора України про відсторонення Вовка Сергія Володимировича від посади судді Печерського районного суду міста Києва у зв'язку з притягненням його до кримінальної відповідальності,

встановила:

Постановою Верховної Ради України від 03 лютого 2011 року № 2990-VI Вовка С.В. обрано на посаду судді Печерського районного суду міста Києва безстроково.

18 березня 2016 року до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, передбаченому статтею 154 Кримінального процесуального кодексу України та частиною четвертою статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», надійшло клопотання Генерального прокурора України від 17 березня 2016 року про відсторонення Вовка Сергія Володимировича від посади судді Печерського районного суду міста Києва у зв'язку з притягненням його до кримінальної відповідальності.

В клопотанні зазначено, що суддя Печерського районного суду міста Києва Вовк С.В. обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 375 Кримінального кодексу України, у ході досудового розслідування із наявних доказів попередньо встановлено постановлення суддею Вовком С.В. завідомо неправосудного рішення у цивільній справі.

13 лютого 2015 року Вовку С.В. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 375 Кримінального кодексу України.

Як вбачається з матеріалів, що обґрунтовують клопотання, ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03 серпня 2015 року кримінальне провадження за обвинуваченням Вовка С.В. направлено за підсудністю до Вишгородського районного суду Київської області для розгляду по суті.

Відповідно до розписки про отримання копії клопотання про відсторонення від посади, наявною в матеріалах справи, суддя Вовк С.В. 17 березня 2016 року отримав вказані документи.

Клопотання Генерального прокурора України про відсторонення від посади мотивовано тим, що відсторонення судді від посади необхідне для запобігання подальшій його протиправній поведінці, оскільки, перебуваючи на посаді судді, він може знищити чи підробити речі й документи, які мають суттєве значення для судового провадження, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження, протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

29 березня 2016 року до Комісії надійшли заперечення на клопотання Генерального прокурора України, подані представником судді адвокатом Татарчуком Ф.М., у яких зазначається, що клопотання є необґрунтованим, невмотивованим, у ньому не наведені та необґрунтовані ризики. Клопотання є ідентичним до попередніх, на підставі яких суддя відсторонювався від посади відповідно до рішень Комісії, які скасовані Вищим адміністративним судом України. Також зазначається, що свідки обвинувачення вже допитані, в тому числі і працівники суду, а тому впливати на них суддя не може. Також у судді відсутні можливості підробити або спотворити речі й документи. Крім того, відповідно до практики Вищого адміністративного суду України, можливість повторного відсторонення судді від посади в межах кримінального провадження законодавством не передбачена. Просить відмовити у задоволенні клопотання Генерального прокурора України.

Представник Генерального прокурора України Капшученко Ю.М. у засіданні Комісії клопотання про відсторонення Вовка С.В. від посади судді Печерського районного суду міста Києва у зв'язку з притягненням його до кримінальної відповідальності підтримав. Зазначив, що триває кримінальне провадження, у якому Вовк С.В. обвинувачується у скоєнні злочину, який вчинено з використанням повноважень судді. Судове засідання з розгляду зазначеного провадження ще не призначено. На сьогодні існують обґрунтовані ризики впливу судді на свідків у кримінальному провадженні, можливості доступу до судових справ, іншої документації суду. Відсторонення від посади судді необхідне для запобігання його протиправній поведінці під час судового розгляду кримінального провадження. Матеріали, які додані до клопотання, вказують на грубе порушення суддею норм законодавства при ухваленні рішень, а тому існують ризики ігнорування вимог законодавства і при розгляді кримінального провадження щодо нього, зокрема впливу на свідків до надання ними свідчень в судовому засіданні. Тому просить застосувати запобіжний захід у виді відсторонення від посади судді.

Суддя Вовк С.В., його захисник адвокат Сухов Ю.М. підтримали направлені раніше до Комісії заперечення проти клопотання Генерального прокурора України. За клопотанням адвоката Сухова Ю.М. до матеріалів справи долучено копію постанови Генерального прокурора України від 04 березня 2015 року про зміну групи прокурорів, відповідно до якої до зазначеного складу включено Генерального прокурора України Шокіна В.М.

Суддею та адвокатом надано додаткові пояснення по суті справи, зазначено, що Указом Президента України від 03 квітня 2016 року Шокіна В.М. звільнено з посади Генерального прокурора України, а тому подане ним клопотання втратило свою актуальність. Клопотання Генерального прокурора України є немотивованим, у ньому відсутні докази на підтвердження викладених у ньому обставин. Вовком С.В. не вчинялося жодних дій щодо знищення, спотворення доказів, впливу на свідків або інших дій, спрямованих на перешкодження розгляду кримінального провадження. У задоволенні клопотання просили відмовити.

Заслухавши учасників засідання, а також дослідивши зазначене клопотання Генерального прокурора України та додані документи, Комісія вважає, що клопотання підлягає задоволенню з таких підстав.

Відповідно до частини третьої статті 154 Кримінального процесуального кодексу України та частини четвертої статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» відсторонення судді від посади здійснюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора України на строк не більше двох місяців.

Статтею 157 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що слідчий суддя, суд відмовляє у задоволенні клопотання про відсторонення від посади, якщо слідчий, прокурор не доведе наявність достатніх підстав вважати, що такий захід необхідний для припинення кримінального правопорушення, припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного чи обвинуваченого, який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

При вирішенні питання про відсторонення від посади слідчий суддя, суд зобов'язаний врахувати такі обставини:

- 1) правову підставу для відсторонення від посади;
- 2) достатність доказів, які вказують на вчинення особою кримінального правопорушення;
- 3) наслідки відсторонення від посади для інших осіб.

Відповідно до пункту 15.6 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 08 червня 2011 року № 1802/зп-11 (у редакції рішення від 03 квітня 2015 року № 13/зп-15, зі змінами) (далі – Регламент), вирішуючи питання про відсторонення судді від посади, Комісія враховує:

- мотиви, наведені в клопотанні Генерального прокурора України;

- правову підставу для відсторонення судді від посади;
- наслідки відсторонення судді від посади для інших осіб.

Доводи сторони захисту щодо звільнення Генерального прокурора України Шокіна В.М. і, як результат, неактуальності клопотання про відсторонення судді від посади Комісія до уваги не приймає виходячи з наступного.

Ініціювання Генеральним прокурором України питання про відсторонення судді від посади є складовою функції обвинувачення, яка повинна виконуватися безперервно. Звільнення Генерального прокурора України з посади не повинно впливати на виконання зазначеної функції. Крім того, жодних документів щодо відкликання, втрати актуальності, зміни позиції щодо клопотання про відсторонення Вовка С.М. від посади судді до Комісії не надходило, а тому Комісія вважає за можливе його розглядати.

Приймаючи до уваги наведене, системно аналізуючи норми права, які містять підстави для відсторонення від посади судді та зобов'язують врахувати наслідки такого відсторонення, Комісія вважає, що клопотання підлягає задоволенню.

Під час засідання встановлено, що до матеріалів кримінального провадження додано копії справи, яка є предметом дослідження у кримінальному провадженні, а оригінали перебувають у Печерському районному суді міста Києва. У зв'язку з цим існують обґрунтовані ризики того, що перебуваючи на посаді судді Печерського районного суду міста Києва та користуючись наданими йому владними повноваженнями, Вовк С.В. як суддя матиме доступ до судових справ, зокрема, до тієї, яка є предметом дослідження у кримінальному провадженні, та іншої документації суду.

Також Комісія вважає обґрунтованими доводи клопотання про ризики можливого впливу Вовка С.В. як судді на свідків, окремі з яких, такі як секретар та помічник судді, йому підпорядковуються. Відповідно до статті 154 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судді самостійно здійснюють добір помічників. Помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді. Помічники суддів з питань підготовки справ до розгляду підзвітні лише відповідному судді.

Відповідно до пункту 1.5 Типової посадової інструкції секретаря судового засідання місцевого загального суду, затвердженої наказом Державної судової адміністрації України від 20 липня 2005 року № 86, секретар судового засідання безпосередньо підпорядкований керівнику апарату суду та судді, з яким працює відповідно до внутрішнього розподілу обов'язків, координує свою діяльність з помічником судді.

Ризики можливого впливу стосуються також інших осіб, що можуть бути допитані під час судового розгляду, які є учасниками кримінального провадження, та будуть брати участь у розгляді інших справ у Печерському районному суді міста Києва.

Враховуючи принцип безпосередності дослідження показань, речей і документів у кримінальному провадженні, Комісія вважає обґрунтованими

доводи Генерального прокурора України про наявність ризиків впливу судді Вовка С.В. на свідків та учасників кримінального провадження до надання ними показань під час судового засідання.

Заслужують на увагу також доводи клопотання про те, що суддя Вовк С.В. може іншим чином перешкоджати кримінальному провадженню, зокрема, під виглядом необхідності розгляду судових справ уникати суду під час судового розгляду.

Клопотання Генерального прокурора України та матеріали, які його обґрунтовують, не містять посилань на обставини, які б вказували на те, що відсторонення Вовка С.В. від посади судді призведе до негативних наслідків для інших осіб. Такі обставини не встановлені Комісією і при розгляді клопотання.

Стосовно посилання сторони захисту на практику Вищого адміністративного суду України щодо неможливості звернення Генерального прокурора України із клопотанням про повторне відсторонення судді від посади вважаємо за доцільне зазначити, що Комісія погоджується із позицією Вищого спеціалізованого суду України, висловленою в узагальненні судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження з розгляду цивільних і кримінальних справ, відповідно до якої Кримінальний процесуальний кодекс України не містить заборони звернення до слідчого судді із повторним клопотанням про відсторонення від посади у разі закінчення строку, на який особу було відсторонено.

Разом з тим, попередні рішення Комісії щодо відсторонення та продовження строку відсторонення Вовка С.В. від посади судді скасовані Вищим адміністративним судом України, а тому зазначене рішення не може вважатися таким, що прийнято повторно. Така позиція узгоджується із практикою Вищого адміністративного суду України (постанова від 18 січня 2016 року, справа № 800/408/15).

Статтею 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що суддя зобов'язаний дотримуватися правил суддівської етики та присяги судді.

Питання етики суддів визначаються Кодексом суддівської етики, що затверджується з'їздом суддів України (стаття 57 згаданого Закону).

Наявність судового провадження за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення з огляду на норми Кодексу суддівської етики не узгоджується із встановленими ним морально-етичними принципами, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Ураховуючи, що відповідно до частини сьомої статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» за шкоду, завдану судом, відповідає держава на підставах та в порядку, встановлених законом, Комісія дослідила співрозмірність відсторонення від посади судді з тими негативними наслідками,

які можуть настати, та дійшла висновку, що таке відсторонення виправдовує ступінь втручання у права і свободи Вовка С.В. потребами розгляду та завершення кримінального провадження.

Мотиви, наведені Генеральним прокурором України у клопотанні про відсторонення Вовка С.В. від посади судді, є обґрунтованими і належно підтвердженими матеріалами кримінального провадження, що містять докази, які у сукупності можуть вказувати на вчинення суддею умисного кримінального правопорушення.

Встановлене Комісія визнає достатнім для висновку про необхідність відсторонення Вовка С.В. від посади судді строком на два місяці.

Керуючись статтями 49, 101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», частиною третьою статті 154 Кримінального процесуального кодексу України, Вища кваліфікаційна комісія суддів України

вирішила:

клопотання Генерального прокурора України задовольнити.

Відсторонити Вовка Сергія Володимировича від посади судді Печерського районного суду міста Києва строком на два місяці у зв'язку з притягненням його до кримінальної відповідальності.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

А.В. Василенко

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

М.В. Патрюк

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка